

Obszary zastosowania i potencjał rozwiązań należących do koncepcji *smart city* ze szczególnym uwzględnieniem sektora informacyjnego

Nadrzędnym celem niniejszej rozprawy jest ocena potencjału rozwiązań należących do koncepcji *smart city* i wskazanie obszarów ich zastosowań, ze szczególnym uwzględnieniem sektora informacyjnego. W pracy, na szerokim tle rozważań na temat społeczeństwa informacyjnego oraz istoty partycypacji społecznej, podjęto próbę konceptualizacji idei inteligentnych miast. W pierwszej kolejności zaprezentowano przegląd piśmiennictwa odnoszącego się do koncepcji *smart city*, obejmujący dorobek różnych dyscyplin naukowych w tym bibliologii i informatologii (łącznie analizami objęto 2 255 pozycji bibliograficznych z lat 1991–2018). Na podstawie zgromadzonego materiału zdefiniowano zasadnicze pojęcia należące do tej koncepcji, wskazano jej części składowe oraz fazy jej rozwoju. Dla potrzeb egzemplifikacji przywołanych teorii zaprezentowano wybrane przykłady najbardziej reprezentatywnych projektów *smart*, wdrażane w wielu obszarach funkcjonowania miasta realizowane w zagranicznych i polskich ośrodkach miejskich (łącznie omówiono 80 projektów, w tym 50 należących do sektora informacyjnego). Aby odpowiedzieć na pytanie o stopień obecności rozwiązań *smart* w polityce miejskiej, dokonano badań budżetów partycypacyjnych 10 polskich miast (tzw. *europolis*) w latach 2012–2018 (łącznie analizami objęto 54 budżety).

W rezultacie analiz zidentyfikowano 1 557 propozycji projektów należących do sektora informacyjnego. Następnie szczegółowym badaniom poddano 631 projektów przewidzianych do realizacji. Oceniono je pod względem rodzaju inicjatyw, wysokości przyznanych środków finansowych i wskaźnika poparcia mieszkańców wyrażonego liczbą oddanych głosów.

Przeprowadzone analizy dowodzą, że koncepcja *smart city* jest przedmiotem zainteresowania reprezentantów różnych dyscyplin naukowych: informatyki, telekomunikacji, ekonomii i zarządzania, ochrony środowiska, bibliologii i informatologii. Mimo odmiennych perspektyw badawczych, założenia koncepcji *smart city* i stosowane w jej obrębie pojęcia są spójne. Mający miejsce w drugiej dekadzie XXI wieku przyrost liczby publikacji podejmujących zagadnienie *smart city* pozwala wnioskować o jego dużym potencjale badawczym.

Zaprezentowane na łamach rozprawy rozwiązania projektowe wskazują na duży potencjał rozwiązań *smart*, także w sektorze informacyjnym, oraz na rosnące zainteresowanie koncepcją *smart city* zarówno w kraju, jak i za granicą. Przeprowadzone

badania dowodzą jednak, że mieszkańcy polskich miast stosunkowo rzadko wykorzystują dostępne im narzędzia partycypacji obywatelskiej do zgłaszania projektów *smart* mających zastosowanie w sektorze informacyjnym. To z kolei implikuje wniosek, że w Polsce budżet obywatelski nie jest najlepszym mechanizmem propagującym tego typu rozwiązania. Ze względu na konieczność posiadania odpowiedniej wiedzy technologicznej inicjatywy *smart* zgłaszane są do budżetów przez mieszkańców sporadycznie. Z uwagi na fakt, że ich realizacja jest na ogół kosztowna, mieszkańcy również niechętnie na nie głosują, co powoduje, że nawet innowacyjne propozycje rzadko przechodzą do fazy realizacji. Mieszkańcy wolą wspierać projekty mniejsze, przynoszące korzyści wielu grupom społecznym. Takie podejście może być wyrazem stanowiska, że to do roli władz samorządowych oraz firm dysponujących odpowiednią infrastrukturą technologiczną powinno należeć inicjowanie i finansowanie kompleksowych przedsięwzięć innowacyjnych.